

FORSENT INNKOMNE FORSLAG
ÅRSMØTE TRONDHEIM AP 2023



Innhold

FORSLAG FRA RANHEIM ARBEIDERSAMFUNN.....	3
Forslag 1: KPA.....	3
FORSLAG FRA NIDAROS SOSIALDEMOKRATISKE FORUM.....	3
Forslag 2: Det viktige kommunevalget	3
Forslag 3: Ta styring over strømmarkedet	4
Forslag 4: Eldres trygghet er fellesskapets ansvar	5
Forslag 5: Et Norge uten fattigdom.....	6
Forslag 6: Statssky	8

FORSLAG FRA RANHEIM ARBEIDERSAMFUNN

Forslag 1: KPA

Ranheim Arbeidersamfunn stiller seg bak gjennomførte vedtak av reguleringer, områdeplaner og opprettholder sine innstillinger i tråd med sitt manifest om bydelsutvikling vedtatt før siste valg, samt ber om at disse gjennomføres.

FORSLAG FRA NIDAROS SOSIALDEMOKRATISKE FORUM

Forslag 2: Det viktige kommunevalget

Vi i Nidaros sosialdemokratisk forum mener at et sterkt sosialdemokratisk lokalstyre er viktig i den tiden vi nå står i, det er viktigere enn noen gang at vi står sammen og styrker fellesskapet. At vi har et ansvar for hverandre og sørger for at alle blir tatt godt vare på er viktig, ikke bare i gode tider, men særlig i tøffe tider.

Meningsmålingene de siste månedene gir partiet vårt viktige signaler, signaler som må lyttes til og ikke ignoreres. Samtidig har vi i Nidaros tro på at det er mulig å gjøre gode lokalvalg og sørge at de gode sosialdemokratiske verdiene blir styrende i mange lokalsamfunn.

Mange av de viktigste velferdstjenestene er det kommunene som har ansvaret for. Det er lokalpolitikken som bygger ut en god skole for alle, skaper trygg omsorg når du trenger det, sørger for primærhelsetjeneste, kollektivtrafikk og gode miljøløsninger og hjelp til de som ikke får pengene til å strekke til. For å løse disse oppgavene er kommunene avhengige av at regjering og Stortinget sørger for en kommuneøkonomi som er god nok til at oppgavene kan løses.

Arbeiderpartiets mål i kommunevalget er å få flertall for å styrke velferdstjenestene. Da må vi si nei til store skattekutt som svekker fellesskapet. Fortsatt er det mange barn som opplever å ikke få den hjelpen de trenger i skolen. Flere steder i landet opplever man en fastlegekrise. Og historiene om at det er mangel i eldreomsorgen har rystet alle. Den grunnleggende sosialdemokratiske ideen er at alle skal få et likeverdig og godt liv. Da fundamentale tjenester som skole, omsorg og helse være på plass.

Gode kommuner er også steder der næringsliv og bedrifter blomstrer. Arbeiderpartiets mål om arbeid til alle kan bare nås om vi både skaper og deler. Våre kommuner skal spille på lag med bedrifter og ansatte, sørge for arealer for næringsutvikling, effektiv saksbehandling og gode rammebetingelser. Og ikke minst skal kommunene ha et nært samarbeid med næringslivet for at

innbyggerne har den kompetansen som næringslivet etterspør, slik at folk kommer i arbeidet og bedriftene kan lykkes.

I Trondheim er målet å vinne et sjette valg på rad. Vi tror det er mulig. Vi har store resultater å vise til, som første storby med full barnehagedekning og første storby med full sykehjemsdekning. Men når behovene øker, må vi fortsette satsingen. Også her er det mangler i eldreomsorgen. Også her er det barn som ikke får den hjelpen de trenger. Også her finnes det fattigdom. Et sterkt sosialdemokratisk styre trengs for å utvikle samfunnet i riktig retning.

Nidaros har flere kandidater på kommunestyrelista, og vil bidra aktivt i valgkampen. Vi tror på Nidaros-filosofien: Lytt til folk, bygg på folks erfaringer, håp og bekymringer og før politikk som svarer på det viktigste i folks liv. Løft de gode fellsskapsverdiene, og vis mot til politisk styring. På den måten skaper vi gode lokalsamfunn og grunnlaget for gode liv for alle.

Forslag 3: Ta styring over strømmarkedet

«Norge har og skal ha full nasjonal råderett over kraftpolitikken. Vi bestemmer hva som skal bygges, og hvor det skal bygges. Tilgang til rikelig med ren og rimelig kraft skal komme industrien i hele landet til gode.»

Slik formulerer Arbeiderpartiet vår kraftpolitikk på APs hjemmesider, og Nidaros gir sin varme tilslutning til dette. Allerede på årsmøtet i januar 2022 vedtok vi uttalelsen «Energipolitikken må under sterkere politisk kontroll»

Her foreslo vi tiltak som ville bringe den sterke prisveksten under kontroll. Disse tiltakene er fortsatt aktuelle.

- 1) Energiproduksjon og energidistribusjon redefineres som en grunnleggende samfunnsmessig infrastruktur, på linje med vei, vann og avløp.
- 2) Norge tar initiativ til forhandlinger med EU og Storbritannia for å sikre nødvendig nasjonal styring, og kontroll med eksport av strøm i de etablerte utenlandskablene.
- 3) Statnett og Statkraft må få nye styringssignaler som sikrer at disse organisasjonene bidrar til at en ny nasjonal energipolitikk blir gjennomført.
- 4) Enovas mandat utformes på en måte som sikrer organisasjonen som et sterkt statlig redskap for å fremme energieffektiv utnyttning av den fornybare energien vi produserer. Enova må løpende støtte investeringer både for næringsliv og husholdninger med kortreist kraft fra gjenvinning i kraftkrevende industri og fra bygg, supplert med solkraft fra tak og fasader, eller jord- og sjøvarme.
- 5) Norge har fortsatt de fremste kunnskapsmiljøene i verden innenfor vannkraft, ikke minst i Trondheim. Her ligger et stort potensiale for oppgradering og økt produksjon fra eksisterende kraftanlegg.
- 6) Det må iverksettes umiddelbare tiltak for å få kontroll med den akutte strømpriskrisen, samt igangsettes nødvendig reforhandling av avtaler med andre land på energiområdet.
- 7) Det gis ingen nye konsesjoner for vindkraftverk på land før etter at Energikommisjonens innstilling er politisk behandlet, og det er avklart om det i det hele tatt er behov for mer vindkraft på land. Ved utbygging av vindkraft til havs må det tas nødvendige hensyn til fiskeriene.
- 8) Det må foretas en ny gjennomgang av konsekvensene og klimaeffekten av elektrifisering av sokkelen med strøm fra land.

Nidaros konstaterer at strømpriskrisen er like alvorlig i dag som for ett år siden. Putins krigføring i

Ukraina, begrensninger i gass eksporten og energiomlegging i EU og særlig i Tyskland, har gitt høye priser på kontinentet. Gjennom utenlandskablene smitter disse prisene over på Norge. Dermed blir tyske priser avgjørende også for prisen her hjemme, særlig i Sør-Norge.

De høye prisene skaper store økonomiske problemer for både folk og bedrifter. Regjeringen har svart med en omfattende støttepakke, og arbeider med ytterligere forbedringer. Det legges også til rette for langsiktige kraftkontrakter med stabile priser for næringslivet. Det er bra, og har vår støtte.

Men disse tiltakene er ikke tilstrekkelige. Nidaros mener at Arbeiderpartiet må holde fast på at ren og rimelig strøm skal være et gode for befolkningen i Norge og et konkurransefortrinn for bedriftene. Vi skal derfor ha som mål at Norge har lavere strømpriser enn i Europa.

Norge har over mer enn hundre år bygget ut den mest effektive, rimeligste og reneste kraftforsyningen i hele verden, med høy kompetanse og i stor grad med egenutviklet teknologi innen vannkraft. I et langstrakt land med utfordrende klima; lange, mørke og kalde vintre, og ikke minst en krevende topografi, gav kraften grunnlag for bosetning, arbeidsplasser og velstandsutvikling over hele landet. Vi utviklet også den mest klimavennlige kraftindustrien globalt.

Norge har store muligheter til å gjenerobre vår posisjon med kraft som en avgjørende del av vår felles infrastruktur. Dette må skje ved at Staten tar en styrende rolle, med energiøkonomisering, rehabilitering og miljømessig utvikling av vannkraftanlegg tilpasset klimaendringene, samt utvikling av alle de nye teknologiene innen biodrivstoff, jordvarme, solkraft på bygg.

Energikommisjonen som la fram sin innstilling 1. februar har en rekke forslag til energiøkonomisering og til å utvikle mer fornybar energi. Men den besvarer ikke det mest akutte spørsmålet, hvordan vi skal sikre lave priser i en situasjon hvor det er fri handel gjennom utenlandskablene og prissetting gjennom kraftbørsen. Det er likevel gledelig at kommisjonen mener at regjeringens varslede utredning må se nærmere på dette. Nidaros mener at dette arbeidet haster.

Så lenge eksportkapasiteten gjennom de siste kablene til kontinentet og Storbritannia er så stor, og kraften omsettes på børs vil prisen på strøm i Sør-Norge uansett bli som det høyeste tilbudet i markedet, selv om det er norske husholdninger og bedrifter som kjøper 90 prosent av strømmen og normalt bare 10 prosent går til eksport. Vi må derfor ha en politisk regulering av utenlandshandelen med strøm slik at vannkraften og vår energirikdom, og ikke minst flerårsmagasinerne, disponeres til det beste for norske forbrukere og norsk næringsliv.

Forslag 4: Eldres trygghet er fellesskapets ansvar

Det skal være trygt å bli gammel i Norge. En av de fineste sidene ved den norske velferdsstaten er at folk lever lenger. Det er et resultat vi skal være stolte av. At alle uavhengig av bakgrunn skal kunne leve gode liv, også i alderdommen, er et av sosialdemokratiets fremste mål.

Hva som skaper et godt liv i alderdommen er grunnleggende sett det samme som for andre aldersgrupper. Trygg økonomi, god helse, sosiale møteplasser og aktiviteter, gode boforhold, god omsorg når vi trenger det og frihet til å bestemme over eget liv er viktig for oss uansett alder. Samtidig vet vi at det kan kreve en ekstra tilrettelegging når vi kommer opp i årene.

Når man blir pensjonist, kan de fleste ikke lenger påvirke sin egen økonomi gjennom arbeidsdeltakelse. Pensjonen er derfor avgjørende for den økonomiske tryggheten. Under den forrige regjeringen så vi hvordan pensjonister i en årrekke opplevde nedgang i kjøpekraften, samtidig som arbeidstakere hadde reallønnsøkning. Dette er uakseptabelt. Derfor er det viktig å slå ring om et

pensjonssystem der også pensjonistenes kjøpekraft øker når lønnstakerne har reallønnsøkning. Omleggingen i 2021 var riktig, men fortsatt mangler 2 milliarder kroner på at løftene til pensjonistene holdes. Nidaros krever at dette kommer på plass.

Nidaros mener at Norge må gjøre et krafttak for å løfte de som har minst. Urettferdighet i Norge rammer også eldre. En enslig minstepensjonist har i overkant av 230.000 kroner å leve for. Med økte priser på mat, strøm, husleie og mye annet, betyr det at mange i realiteten lever i fattigdom. Derfor må minstesatsene i trygdesystemet øke, både for alderspensjonister og uføre. Nidaros mener det var galt da de Solberg-regjeringen med Frps støtte vedtok å fjerne etterlattepensjonen, og er glade for at Arbeiderpartiet stemte mot dette. Vi mener det er viktig at vår regjering retter opp dette kuttet. Å være sosialt aktive, få gode kulturopplevelser eller å delta selv, er like viktig for eldre som alle andre. Men for noen krever det tilrettelegging for å kunne delta. Transportløsninger og universelt utformede møtesteder er noe av det som sikrer at alle kan delta. Den kulturelle spaserstokken bør styrkes. Eldre bør også få mulighet til fysisk aktivitet og til kurs og skoling, ikke minst i bruk av digitale verktøy. Gode tilbud også er et viktig tiltak mot ensomhet som alt for mange eldre opplever.

Når vi lever lenger, vil også mange trenge mer hjelp og trygg omsorg. Det er fellesskapets ansvar at alle er trygge. Når mangler og omsorgssvikt avdekkes, opprører det oss. Alle fortjener trygghet og verdighet i alderdommen. Eldres trygghet skal ikke privatiseres, verken til kommersielle aktører eller at hver enkelt må ta ansvaret for sin egen trygghet. Pårørende gjør en enorm jobb med å passe på sine kjære, men heller ikke dette kan være en sovepute for det offentlige. Det offentlige bør styrke pårørendepolitikken, og kommuner og institusjoner må sørge for at pårørende blir hørt og tatt på alvor.

God omsorg og pleie krever en god kommuneøkonomi. Det krever også at jobbene i helse- og omsorg er attraktive med gode lønns- og arbeidsvilkår, faste ansettelser og hele stillinger for de som ønsker det. God organisering og god ledelse som skaper en god kultur er også avgjørende for å lykkes. Det er kommunenes oppgave å sørge for god kvalitet i omsorgen, men det er nasjonalt ansvar å sikre at alle kommuner har mulighet til å gi et slikt tilbud. Alle som har behov for og ønsker sykehjemsplass må få dette så tidlig som mulig, slik at ikke pårørende blir utslitt og at det dermed blir behov for to plasser. I tillegg må det være nok personell på jobb både dag og natt, spesielt ved avdelinger med demens. Det er viktig at også eldre som har heldøgns omsorg har gode tilbud om aktiviteter.

I løpet av de neste tiårene vil behovet innenfor helse- og omsorg øke kraftig. Derfor er det uansvarlig å redusere kommunenes handlingsrom gjennom store skattekutt. I stedet må stat og kommune sammen sørge for at utbyggingen av omsorgstilbudet styrkes. Vi er glade for at forslaget om å kutte statstilskuddet til heldøgns omsorg ble stanset, og mener utbygging av god eldreomsorg bør være hovedsak i den kommende valgkampen.

Mange eldre ønsker å bo hjemme så lenge som mulig. Det krever at det finnes nok tilrettelagte boliger. Derfor er det viktig med økonomisk og praktisk støtte for at eldre skal kunne bo trygt hjemme. Nidaros sosialdemokratisk forum mener det bør satses på nye boformer, for eksempel selvstendige leiligheter i et fellesskap med muligheter for å spise middag sammen, fellesarealer, treningsrom, gjesterom for besøk og mulighet for nattevakt og praktisk hjelp. En kraftig utbygging av slike botilbud, vil også bidra positivt til boligsituasjonen forøvrig, særlig i de store byene.

Forslag 5: Et Norge uten fattigdom

Vi lever i en utrygg tid. Krigen i Ukraina har gjort sterkt inntrykk på oss, og minnet oss om at fred og frihet ikke er en selvfølge. Økonomien er i ubalanse, og vi opplever økende matvarepriser, energipriser, husleie og rente. I urolige tider skal Arbeiderpartiet oppleves som et trygt styringsparti som ivaretar folks trygghet og de grunnleggende sosialdemokratiske verdiene Norge er bygget på.

Den norske modellen er kjennetegnet i uttrykket «skape og dele». Sosialdemokratiet klarte å bygge på det beste fra en regulert markedsøkonomi hvor det er lett å etablere ny virksomhet, utvikle nye bedrifter og drive lønnsom næringsvirksomhet. Dette ble kombinert med det beste fra en sosialdemokratisk velferdsstat, hvor god fordelingspolitikk og gratis utdanning, helse og omsorg sørget for små forskjeller og trygghet. En sterk fagbevegelse var maktfaktoren som gjorde det mulig å utvikle denne samfunnsmodellen.

Nidaros sosialdemokratisk forum skal løfte de sosialdemokratiske verdiene og ideologien. For oss er det derfor en grunnleggende oppgave å slå ring om den sosialdemokratiske samfunnsmodellen. I dag er denne under press. Vi må ta vare på og videreutvikle et næringsliv hvor bedrifter og ansatte opplever forutsigbare rammebetingelser, et offentlig system som legger til rette og som verdsetter privat verdiskapning. Vi trenger gründere og investorer som tør å satse og som bygger framtidens næringsliv som bidrar til den velstanden vi har til fordeling.

Samtidig må vi ha en velferdsstat som ivaretar alles trygghet, sørger for små forskjeller i samfunnet, og for at vi bekjemper fattigdom og utenforskap. I krevende tider er det avgjørende å vite hva som er viktigst. Da må våre sosialdemokratiske verdier og ideologi være styrende: Vi må ha universelle velferdsordninger slik at alle tar del i og nyter godt av velferdsstaten, vi må gi alle som kan mulighet til å delta i arbeidslivet, vi må styrke fellesskapsløsningene og vi må gi ekstra hjelp til de som trenger det.

I mange år har den såkalte «arbeidslinja» vært styrende for norsk velferdspolitik. Mantraet har vært at det skal lønne seg å arbeide. Nidaros er enig i at alle som deltar i arbeidslivet og gjør en innsats der skal ha gode lønns- og arbeidsvilkår. Men vi er skeptisk til en politikk som i realiteten kan innebære økte belastninger for dem som allerede er rammet.

Derfor må arbeidslinja først og fremst innebære at det skal legges godt til rette for at så mange som mulig kan delta i arbeidslivet. Det gjør vi gjennom et arbeidsliv som har rom også for dem som ikke er friske og raske 30-åringer, men som fortsatt har mye å bidra med. Vi gjør det gjennom å gjøre det lett å kombinere ulike trygdeordninger og arbeid, og vi gjør det ved å sette NAV i stand til å hjelpe dem som er lengst unna arbeidslivet. Nidaros mener derfor at i en situasjon hvor mange virksomheter har behov for arbeidskraft, må vi øke NAVs innsats for å få folk i arbeid, ikke kutte den. Vi må utnytte den unike muligheten vi har for å få mange flere inn i varig arbeid.

En del av arbeidslinja har vært at man ikke skal komme bedre økonomisk ut av å leve på trygd enn av å være i arbeid. Men det er to veier til det målet. Enten kan man kutte trygder, eller man kan sørge for at de lavest betalte jobbene løftes lønnsmessig. Hvis de laveste lønningene ligger på nær fattigdomsgrensa, sier det seg selv at mange trygdede blir sendt ut i fattigdom. En solidarisk lønnspolitikk som løfter de lavest lønnede viktig både for de som har disse jobbene og for de som faller utenfor.

Nidaros sosialdemokratisk forum mener at vi samtidig må ha et løft for de som er fattigst i Norge. De mange kuttene under forrige regjering må rettes opp. Mye er allerede gjort, men vi trenger enda større innsats. Boligpolitikken og gode bostøtteordninger står sentralt, i takt med økende husleie og boligpriser, får mange mindre å rutte med. Særlig viktig er det å hjelpe barnefamiliene. Ingen barn skal vokse opp i fattigdom, og bli satt på utsiden når barnebursdager, idrettsdager eller fritidsaktiviteter på grunn av foreldrenes økonomi.

Satsene som benyttes for å beregne livsopphold er ikke justert etter de kostnadene folk faktisk opplever. Dette påvirker både beregning av bostøtte og nødpenger. Resultatet når den offentlige støtten ikke strekker til, er at folk blir overlatt til private hjelpeorganisasjoner. Organisasjoner som

Matsentralen, Caritas og Kirkens Nødhjelp gjør en stor jobb og fortjener all mulig ros. Men velferden og tryggheten i Norge skal ikke være avhengig av privat veldedighet.

Det er fullt mulig å skape et Norge uten fattigdom. Det innebærer å skape et lønnsomt og produktivt næringsliv, rettferdige og solidariske lønnsoppgjør som særlig løfter de lavtlønte, at vi har gode offentlige velferdstilbud, at vi hjelper flest mulig inn i arbeidslivet og at vi har gode pensjoner og trygder som omfordeler og sørger for alles trygghet. Vi er verdens rikeste land per innbygger, og har store ekstrainntekter. Med politisk vilje og handlekraft kan vi sørge for at dette kommer alle innbyggere til gode.

Å bekjempe fattigdom handler også om internasjonal solidaritet. I 50 år har Norge hatt mål om at 1 prosent av vår nasjonalinntekt (BNI) skal gå til bistand. Dette står også i Arbeiderpartiets program og i Hurdalserklæringen. I de tre siste budsjettforslagene er dette brutt, med begrunnelse i at Norges inntekter er ekstraordinært høye. Men krisa som har gitt Norge enorme inntekter rammer de fattigste hardest. Da må vi stå fast på vår forpliktelse til å hjelpe og regjering må sørge for å ha dette på plass i det fremlagte statsbudsjettet til høsten.

Nidaros gjentar vår mostand mot bygging av det nye regjeringskvartalet, som nå har en prislapp på 50 milliarder, over 10 millioner per arbeidsplass.

Forslag 6: Statssky

Forsvaret skal i fremtiden benytte skytjenester til datalagring, hvor målet er å oppnå mer effektiv informasjonsdeling, samhandling og gjennomgående løsninger i totalforsvaret. Som ledd i virksomhetsprogrammet Militær anvendelse av skytjenester (MAST) som varer fram til 2028, har Forsvaret i januar 2021 prekvalifisert tre tilbydere innen IKT-leveranser; Accenture, Capgemini og Sopra Steria.

Datalagring er ikke bare teknologi, det er også politikk. Nidaros sosialdemokratiske forum stiller spørsmål ved tjenestens sikkerhet i en tilspisset sikkerhetspolitisk situasjon. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) har i sin risikovurdering formulert det utvetydig: "Ved å tjenesteutsette IKT-systemer som bærer viktige samfunnsfunksjoner, eksempelvis i form av skytjenester, kan vi komme til å svekke vår nasjonale beredskapsevne".

Nidaros sosialdemokratiske forum mener at sensitive opplysninger som omhandler nasjonens og dens innbyggers sikkerhet ikke kan overlates til utenlandske private IKT-leverandører, men at det etableres statlige aktører for å håndtere offentlige data. Estland har gjort det i tjue år, Tyskland har etablert Bundescloud. Norge må gjøre tilsvarende.